



Õiguskantsler

Direktor Marek Aas
Viru Vangla
viruv.info@just.ee

Teie 18.10.2019 nr

Meie 17.12.2019 nr 7-4/191561/1906265

Kambrite tingimused

Austatud härra direktor

Õiguskantsleril paluti kontrollida Viru Vangla nn jälgimiskambrite nr 214 ja nr 216 olukorda. Mõlemas kambris on videojälgimise võimalus. Jälgimiskambritesse paigutatakse kartserikaristuse kandjad ning kinnipeetavad, kes vajavad ajuti tugevamat jälgimist ja viibivad lukustatud kambris. Kinnipeetavatele tuleb kambrites tagada kõik õigusaktidega ette nähtud õigused, muu hulgas peavad kambrites olema ka vajalikud sisustuselemendid.

Õiguskantsleri nõunik kontrollis mõlemat kambrit 11.11.2019, ilma et oleks vanglat sellest eelnevalt teavitanud. Kogutud info põhjal ei ole alust arvata, et kambrite temperatuur ei vastanud kontrollimise ajal nõuetele. Kummaski kambris ei ole kraanikaussi ning veekraani asukoht ei taga elementaarsete hügieeninõuete täitmist. Kraanist valgus ja pritsis vett kambri põrandale ning magamisasemele. Kambrites ei ole piisavalt loomulikku valgust ning kinnipeetavate asjade hoidmiseks puudub hoiukoht.

Palun inimeste õiguspärase kohtlemise tagamiseks need puudused kõrvaldada.

Temperatuur

Määruse „[Eluruumile esitatavad nõuded](#)“ § 4 lg 4 sätestab, et eluruumi temperatuur peab olema vähemalt 18 °C. Pole võimalik usaldusväärset viisil tuvastada, kui kõrge oli kummaski kambris temperatuur varem. Samas ei ole 11.11.2019 vanglas kogutud info põhjal alust arvata, et kambrite temperatuur ei vastanud kontrollimise ajal nõuetele.

Hügieeninurk

Mõlema kambri hügieeninurk on muust kambrist eraldamata, asub magamisaseme vahetus läheduses ning kambrites puudub kraanikauss. Mõlemas kambris voolab vesi veekraanist põrandale ja vesi pritsib magamisasemele. Külmaveekraan asub põranda sisse ehitatud WC-potita tualetist mõnekümne sentimeetri kaugusel. Selline sanitaarsõlmede ehituslik lahendus ei ole piisavalt hügieeniline ega sobi joogivee võtmiseks.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Veekraani kasutamisel ei tohiks kambri põrand, magamisase ja voodiriided märjaks saada. Sellised tingimused ei taga kinnipeetavate õiguspärast kohtlemist. Märगतavalt paremini on olukord lahendatud sarnase otstarbega kambri nr 212, kuhu on paigaldatud kraanikauss.

Valgustus

[Vangistusseaduse](#) (VangS) § 45 lg 1 kohaselt peab kambri (nii tavakambri, lukustatud kambri kui ka kartserikambri – [VangS](#) § 65¹ lg 1) olema aken ja kunstlik valgustus. Määruse „[Eluruumile esitatavad nõuded](#)“ § 3 lg 3 sätestab, et aken peab tagama ruumis piisava loomuliku valguse. Kehtiv õigus ei reguleeri detailselt ja objektiivsete näitajate alusel (nt konkreetne valgustugevus), milline peab olema kambri loomulik ja kunstlik valgustus. Sellest hoolimata on eluruumi küllaldast valgustust võimalik hinnata nii-öelda olmetasandil.

Kambrite nr 214 ja nr 216 akende ees on tihe võrestik, mille tõttu ei pääse kambritesse piisavalt loomulikku valgust. [Erialakirjanduses](#) on öeldud, et loomulik valgus vähendab stressi ja ärevust ning suurendab keskendumisvõimet. Sellel on muu hulgas ka otsene mõju inimese närvisüsteemile. Loomuliku valguse olulisust on õiguskantsler rõhutanud näiteks [Tallinna Vanglale saadetud soovitus](#). Ka Piinamise ja Ebainimliku või Alandava Kohtlemise või Karistamise Tõkestamise Euroopa Komitee on oma soovitusel loomuliku valguse olemasolule sageli tähelepanu pööranud (vt [2019. aasta soovitusi Kreekale](#) ja [2019. aasta soovitusi Eestile](#)).

Selleks et takistada agressiivse käitumisega inimest kambri sisustust (sh akent) lõhkumast, on tarvis teatud olukordades kasutada akende kaitseks lisaturvameetmeid. Samas on olemas alternatiivsed turvavahendid (nt löögikindel klaas, akna turvakile, nn privaatsuskile), mille paigaldamine ei nõua väga suuri kulutusi, kuid mis tagavad inimeste nõuetekohase kinnipidamise.

Isiklike asjade hoidmine

Kambrites nr 214 ja nr 216 oli kinnipeetavatel hulk asju, mida nad hoidsid põrandal ja laual. Kui kinnipeetav on julgeoleku tagamiseks eraldatud lukustatud kambriks, peab see vastama ka kõigile määruse „[Vangla sisekorraeskiri](#)“ (VSKE) §-s 7 sätestatud tavakambri nõuetele. See tähendab, et seal peavad olema ka isiklike asjade hoiukoht ja nagi. Kartserikaristuse kandmiseks mõeldud kambriks peab [VSKE](#) § 7 lg 4 kohaselt olema nagi. Kambriks olev laud ei ole mõeldud isiklike asjade hoidmiseks, vaid söömiseks, kirjutamiseks ja lugemiseks.

Ootan Teie tagasisidet soovitudele 22.01.2019.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Koopia: Justiitsministeerium, Tallinna Vangla, Tartu Vangla

Ksenia Žurakovskaja-Aru 693 8404
Ksenia.Zurakovskaja-Aru@oiguskantsler.ee